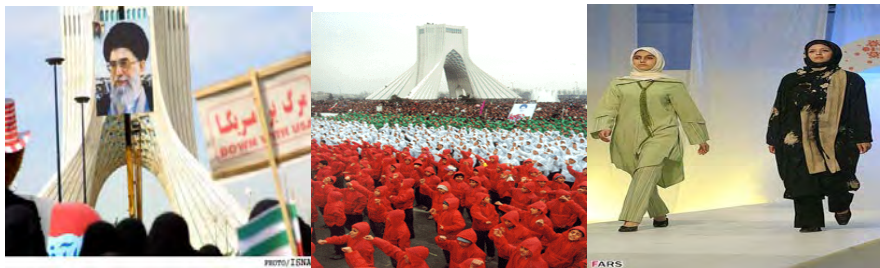

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ "תסריט הוליוודי" שנועד להאפיל על דוח גולדסטון: תגובות איראניות ללכידת הספינה פרנקופ.
- ✓ קולות אחרים באיראן בנוגע להידוק הקשרים עם תורכיה.
- ✓ ביטוי נוסף למעורבות הגוברת של משמרות המהפכה בכלכלה: תאגיד ח'אתם אלאנביא' זכה במכרז לסלילת רשת מסילות ברזל.
- ✓ מפקד כוחות ביטחון הפנים קורא להידוק הפיקוח על גולשי האינטרנט.
- ✓ תמונת השבוע: ההמחאה הגבוהה ביותר בתולדות הכלכלה האיראנית.

"תסריט הוליוודי" שנועד להאפיל על דוח גולדסטון: תגובות איראניות לתפיסת הספינה פרנקופ

איראן דחתה השבוע את טענות ישראל, לפיהן נועדה הספינה פרנקופ, שנתפסה בשבוע שעבר על-ידי ישראל, להעביר אמצעי לחימה מאיראן לחזבאללה והאשימה את ישראל בניסיון לנצל את פרשת הספינה על מנת להתחמק מהשלכות דוח גולדסטון. בהודעה, שפרסמה נציגות איראן באו"ם, נאמר, כי הטענות הישראליות נועדו להסיט את דעת הקהל מדוח גולדסטון וכי איראן דוחה בתוקף את ההאשמות הישראליות שהועלו נגדה (איסנ"א, 7 נובמבר).

סוכנות הידיעות הממלכתית אירנא הגדירה בסוף השבוע שעבר את טענות ישראל כ"תכסיס תעמולתי", שנועד להאפיל על דוח גולדסטון ולמנוע את השלכותיו על עמדת דעת הקהל ביחס לישראל (אירנ"א, 7 נובמבר).

האתר עצר-י איראן, המזוהה עם הזרם השמרני הפרגמאטי, דחה אף הוא את טענות ישראל וכינה את הפרשה: "סיפור הוליוודי", שנועד לאפשר לישראל להתחמק מהשלכותיו המסוכנות של דוח גולדסטון. הדוח עלול לסכן את מעמדה הבינלאומי של ישראל לאחר שנים של השפעה על התקשורת המערבית ולפיכך היה על ישראל לייצר חדשות חלופיות, שידחקו הצידה את הדיווחים התקשורתיים בנוגע לדוח. האתר גם דחה את הטענות בנוגע למסמכים, שנתפסו בספינה ולפיהם מדובר בנשק איראני. מעולם, נכתב באתר, לא ארע מקרה בו השאירה מדינה המבריחה נשק מסמכים מפלילים, שעלולים להעיד על מעורבותה בהברחה.

זאת ועוד, גם אם אכן מדובר בנשק איראני שהועבר לסוריה, הרי שאין בדבר כדי לחזק את עמדתה של ישראל, שהרי איש אינו מתנגד לכך, שישראל, שהיא אשמה על-ידי האו"ם בביצוע פשעי מלחמה, תחזיק בידיה אמצעי לחימה מתקדמים ומודרניים, ובהם גם נשק גרעיני. מה חשיבותם של כמה טילים ורימונים ביחס לנשק גרעיני המוחזק בידי מדינה, שאינה חתומה על ה-NPT, נכתב בעצר-י איראן. כשם שארה"ב מוכרת נשק לישראל, גם לאיראן יש זכות לשמר את המאזן האזורי ואת מעמדה ולקיים שיתוף פעולה הגנתי עם בעלות בריתה. עדיף שישראל תוותר על טענותיה, שאינם מקנים לה שום זכות, ותיצור קשר עם עורכי דין בינלאומיים על מנת שאלה יגנו עליה מפני העמדה לדין בגין פשעי המלחמה שביצעה (עצר-י איראן, 7 נובמבר).

האתר תאבנאכ העלה הסבר אפשרי נוסף לטענות ישראל וטען, כי תפיסת הספינה על-ידי ישראל והאשמותיה כנגד איראן נועדו לאפשר לישראל לגייס את תמיכת הממשל האמריקאי נגד איראן, כפי שעשתה בפרשת קארין-A בראשית 2002. בינואר 2002 ניצלה ישראל את פרשת קארין-A כדי להביא להכללת איראן ב"ציר הרשע" על-ידי הנשיא לשעבר, ג'ורג' בוש. כעת מנסה ישראל לעשות שימוש בתסריט דומה על מנת להפעיל לחץ על הנשיא אובמה בעקבות יוזמותיו המדיניות מול איראן. לטענת האתר, גם בפרשת הקארין-A התברר עד מהרה, שאין כל קשר בין הספינה לבין איראן, אך איראן הואשמה בפרשה בכל זאת. לפיכך מנסה ישראל גם

הפעם לטרפד את המהלכים האמריקאים מול איראן ולשכנע את הממשל לנקוט בגישה עוינת כלפי איראן (תאבנאכ, 6 נובמבר).

קולות אחרים באיראן בנוגע להידוק הקשרים עם תורכיה

נשיא איראן, שביקר השבוע בתורכיה במסגרת ועידה כלכלית אסלאמית בינלאומית, הצהיר במהלך פגישה עם ראש ממשלת תורכיה, טאיפ ארדוגאן, כי שיתוף הפעולה בין איראן לבין תורכיה צפוי להמשיך ולהעמיק (אירנ"א, 9 נובמבר).

באיראן, ובעיקר בקרב חוגים רפורמיסטיים, נשמעו, עם זאת, השבוע גם קולות אחרים בנוגע למגמת הידוק הקשרים בין שתי המדינות. בראיון, שהעניק ד"ר בהראם אמיר אחמדיאן (Bahram Amir Ahmadian) לאתר דיפלומטיה איראנית, הזהיר המומחה לענייני תורכיה מפני ניסיון תורכי לשפר את מעמדה האזורי על חשבון מעמדה של איראן. אחמדיאן ציין אומנם, כי הקשרים בין איראן לבין תורכיה הם חיוביים, אך הוסיף, כי הם משרתים בעיקר את האינטרסים הכלכליים והפוליטיים של תורכיה. לדבריו, מבקשת תורכיה להפוך מרכז להעברת אנרגיה מאיראן לאירופה ולחזק את מעמדה האזורי על מנת לשכנע את האיחוד האירופי לצרפה אליו כגשר בין אירופה לבין אסיה והמזרח התיכון. מדיניות תורכית זו, אמר אחמדיאן, אינה משרתת את האינטרס האיראני, כיוון שהיא עלולה לבוא על חשבון מעמדה של איראן במאזן האזורי.

תורכיה הצליחה באמצעות אוכלוסיה, שאינה גדולה מזו של איראן, ובהעדר מקורות אנרגיה משלה, להגיע לתוצר לאומי גולמי הגדול פי שלושה מזה של איראן. אחמדיאן ציין, כי גם ההצעה, שהועלתה לאחרונה להעברת אורניום מועשר מאיראן לתורכיה, עשויה להיות ניסיון תורכי לחזק את מעמדה של תורכיה כמתווכת בין איראן לבין המערב. איראן עשויה להרוויח אף היא מקשריה עם תורכיה, סיכם אחמדיאן, אך לשם כך עליה לגבש מדיניות פנימית שתבטא שיתוף פעולה בין כלל הכוחות הלאומיים באיראן ושתאפשר לה לפעול טוב יותר מול הזירה הבינלאומית (דיפ'למאסי-י איראני, 9 נובמבר).

היומון השמרני כיהאן התייחס אף הוא במאמר מערכת, שפרסם ב-3 בנובמבר, לשינוי במדיניות התורכית ולהידרדרות הקשרים בין תורכיה לבין ישראל. היומון ציין, כי לא ניתן לפרש את השינוי בהתנהגותה של תורכיה כלפי ישראל כשינוי טקטי קצר-טווח, שנועד לשרת יעדים זמניים. שורשי השינוי במדיניותה של תורכיה, נכתב במאמר, קשור לפוליטיקה הפנימית התורכית ולהתחזקות הזרם האסלאמיסטי. היומון הדגיש, עם זאת, כי תורכיה עודנה נשלטת על-ידי חוקה חילונית, חברה בנאט"ו וצבאה נשלט על-ידי קבוצה הרואה את עצמה כ"מגינת החילוניות" ולפיכך לא ניתן לצפות לשינוי כולל במדיניותה כלפי המערב. תורכיה צפויה להמשיך בעתיד הקרוב לשמר את קשריה עם הגוש המערבי, ואף עם ישראל. אף על-פי כן העריך היומון, כי השינוי האסטרטגי בהנהגת האסלאמיסטים צפוי לשים קץ להזדהות המוחלטת של תורכיה עם המערב ולאיימוץ גישה חדשה ביחס למחנה ההתנגדות האזורי. הידוק הקשרים המסחריים של תורכיה עם המדינות האסלאמיות, ובעיקר עם איראן, עשוי לחזק את התנועה האסלאמית בתורכיה ולאפשר בעתיד שינויים משמעותיים יותר במדינה זו.

בתוך כך גברה בימים האחרונים ביקורת מצד גורמים באיראן על ההסכם האנרגיה, שנחתם במהלך ביקורו של ראש ממשלת תורכיה באיראן לפני כשבועיים. מספר חברי מג'לס איראנים הלינו השבוע על כך, שמשד הנפט טרם עדכן את המג'לס בנוגע לפרטי ההסכם והביעו חשש מכך, שהוא עלול לסכן אינטרסים כלכליים איראנים. בין היתר נטען, כי הסכמת איראן להעביר לתורכיה כמויות גז גדולות בתמורה להשקעות תורכיות בפיתוח שדה הגז דרום פארס עומדת בסתירה להמלצות מומחים איראנים בשנים האחרונות, שטענו, כי על איראן להימנע בשנים הקרובות מיצוא גז למדינות אחרות בשל המחסור בגז לצריכה פנימית. חבר ועדת האנרגיה של המג'לס, מא'יד חסיני-צדר (Moayed Hosseini-Sadr), אמר השבוע, כי בכוונת הועדה לזמן את שר הנפט כדי לעדכן את הועדה בנוגע לפרטי ההסכם האנרגיה בין איראן לבין תורכיה (ח'בר אונליין, 8 נובמבר).

היומון הרפורמיסטי אפתאב-י יזד (Aftab-e Yazd) התייחס השבוע להכרזתו של ראש ממשלת תורכיה לפיה העניקה איראן לתורכיה את הזכות לשווק למעלה מ-50 אחוזים מתוצרת הגז שלה. במאמר מערכת, שפרסם היומון, נמתחה ביקורת חריפה על כך, שאף גורם איראני רשמי לא הגיב עד כה על הכרזה זו ולא הכחיש אותה. אם אכן העניקה איראן זכות זו לתורכיה, נכתב במאמר, הרי שמדובר בהתפתחות חסרת תקדים ומדאיגה. היומון הזכיר, כי אך לפני חמש שנים הזדעקו החוגים השמרנים באיראן בעקבות הסכמים, שחתמה ממשלת ח'אתמי בתחומי התקשורת ופיתוח שדה התעופה הבינלאומי החדש בטהראן עם תורכיה, וטענו, כי חברות תורכיות נתונות תחת השפעה ציונית (אפתאב-י יזד, 5 נובמבר).

ביטוי נוסף למעורבות הגוברת של משמרות המהפכה בכלכלה: תאגיד ח'אתם אלאנביא' זכה במכרז לסלילת רשת מסילות ברזל

תאגיד הבניה של משמרות המהפכה, ח'אתם אלאנביא' (Khatam-ol Anbiya), זכה השבוע במכרז בשווי 2.5 מיליארד דולר לסלילת רשת מסילות ברזל באיזור הסחר החופשי בש'אבהאר (Chabahar) שבדרום-מזרח איראן. שר התחבורה, חמיד בהבהאני (Hamid Behbahani), שמסר על זכיית התאגיד במכרז, עדכן, כי הפרויקט יבוצע בשלושה שלבים. במכרז לסלילת רשת מסילות הברזל השתתפו גם ארגון הנמלים והספנות של איראן, קונסורציום איראני-יפני, קונסורציום איראני-סיני ושלוש חברות זרות נוספות (סוכנויות הידיעות, 10 נובמבר).

תאגיד ח'אתם אלאנביאא' שבבעלות משמרות המהפכה מעסיק כ-40 אלף עובדים. לאחר מלחמת איראן-עיראק התרחב התאגיד באופן משמעותי ופעילותו הורחבה לתחומי הבינוי, התחבורה, התעשייה, החקלאות, הגז והנפט. בשנים האחרונות זכה התאגיד במאות מכרזים בשווי כולל של מיליארדי דולרים בתחומים שונים, ובהם: הקמת סכרים, מערכות לאספקת מים, כבישים מהירים, מנהרות, צינורות נפט וגז ופיתוח שדות נפט וגז.

יוזכר, כי לאחרונה זכה תאגיד תוסעה-י אעתמאד-י מבין (Tose'e-ye E'temad-e Mobin), שכמה מחברותיו קשורות ל"קרן הקואופרציה" של משמרות המהפכה, בעיסקה הגדולה ביותר מאז ומעולם בבורסה האיראנית במסגרתה הונפקו 50 אחוזים ממניות חברת התקשורת האיראנית בתוספת מניה אחת.

מפקד כוחות ביטחון הפנים קורא להגברת הפיקוח על גולשי האינטרנט

מפקד ביטחון הפנים, אסמאעיל אחמדי-מקדם (Esmail Ahmadi-Moqaddam), הצהיר השבוע, כי בכונת כוחות ביטחון הפנים להגביר את הפיקוח על גולשי האינטרנט באיראן. אחמדי-מקדם ציין, כי פיקוח הדוק על תחום הסייבר והאינטרנט באיראן הוא אחת ממשימות כוחות ביטחון הפנים והלין על כך, כי המאמצים להגביר את הפיקוח בתחום זה לא עלו עד כה יפה לנוכח התנגדות מצד כמה אמצעי תקשורת ואזרחים המתיימרים להיות אינטלקטואלים, שאילצו את כוחות ביטחון הפנים לסגת בהם מכוונתם לפעול בעניין זה. בכנס, שעסק בנושא המאבק בסמים, אמר אחמדי-מקדם, כי האינטרנט מהווה קרקע נוחה לביצוע פשעים רבים, ובהם הברחת סמים לאיראן, ולפיכך בכונת כוחות ביטחון הפנים להגביר בשנים הקרובות את האכיפה על גלישה באינטרנט (איסנ"א, 9 נובמבר).

בתוך כך דיווח השבוע האתר הרפורמיסטי רוז אונליין, כי בימים האחרונים נשלחו למפעילי אתרי אינטרנט איראנים אימיילים ומסרונים, ובהם איומים מטעם השלטונות לבל ימשיכו להעביר באמצעות האינטרנט מידע המנוגד לחוק ולביטחון הלאומי. המפעילים הוזהרו, כי אם ימשיכו בפעילותם, יינקטו נגדם צעדים חוקיים (רוז אונליין, 10 נובמבר).

יצוין, כי בשנה האחרונה הגבירו כוחות ביטחון הפנים את הפיקוח על אתרי אינטרנט ובלוגים באיראן בעקבות אישור הצעת חוק עבירות מחשבים על-ידי המג'לס והודעת הרשות השופטת על הקמתו של בית דין מיוחד לטיפול בעבירות מחשבים ואינטרנט. במסגרת זו מושקעים מאמצים רבים יותר בסינון אתרי אינטרנט ובלוגים וכך התרבו מעצרים של אזרחים המעורבים בהפעלתם של אתרים אסורים.

בהתאם לחוק פשעי מחשבים, שאושר לאחרונה במג'לס, הוקמה ועדה מיוחדת, שתפקידה לקבוע את הקריטריונים לסינון אתרים. בין חבריה נמנים מפקד משטרת ביטחון המוסר בכוחות ביטחון הפנים, שרי החינוך, התקשורת, המשפטים, המדעים, התרבות וההכוונה האסלאמית או נציגים מטעמם, יו"ר ארגון ההסברה האסלאמית, יו"ר רשות השידור, מומחה לטכנולוגיית מחשבים ותקשורת ונציג המג'לס.

תמונת השבוע: ההמחאה הגבוהה ביותר בתולדות איראן

השבוע הושלמה העסקה למכירת 50 אחוזים ממניות חברת התקשורת האיראנית בתוספת מניה אחת לתאגיד תוסעה-י אעתמאד-י מבין (Tose'e-ye E'temad-e Mobin).

התאגיד העביר לבורסה של טהראן סכום מזומן על סך 15,638,329,212,448 ריאל (למעלה מ-1.5 מיליארד דולר) בתמורה ל-20 אחוזים ממניות החברה. סוכנות הידיעות "פארס", שהביאה תצלום של ההמחאה ההיסטורית, ציינה, כי מדובר בהמחאה בסכום הגבוה ביותר, שנרשמה אי-פעם בתולדות הכלכלה האיראנית. סך העסקה הכוללת למכירת מניות חברת התקשורת: כ-7.8 מיליארד דולר.

